КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРАКТИКУМ №3

Гоголєва Поліна ФБ-12

Варіант 5

Криптоаналіз афінної біграмної підстановки

Мета роботи: Набуття навичок частотного аналізу на прикладі розкриття моноалфавітної підстановки; опанування прийомами роботи в модулярній арифметиці.

Хід роботи

- 0. Уважно прочитати методичні вказівки до виконання комп'ютерного практикуму.
- 1. Реалізувати підпрограми із необхідними математичними операціями: обчисленням оберненого елементу за модулем із використанням розширеного алгоритму Евкліда, розв'язуванням лінійних порівнянь. При розв'язуванні порівнянь потрібно коректно обробляти випадок із декількома розв'язками, повертаючи їх усі.

2. За допомогою програми обчислення частот біграм, яка написана в ході виконання комп'ютерного практикуму №1, знайти 5 найчастіших біграм запропонованого шифртексту (за варіантом)

```
def count bigrams(file path):
   bigram with overlap counts = {}
   bigram without overlap counts = {}
   with open(file path, 'r', encoding='windows-1251') as file:
       text = file.read()
   cleaned text = text.lower()
    for i in range(len(cleaned text) - 1):
       bigram with overlap = cleaned text[i:i + 2]
       if bigram with overlap in bigram with overlap counts:
            bigram with overlap counts[bigram with overlap] += 1
            bigram with overlap counts[bigram with overlap] = 1
            bigram without overlap = cleaned text[i:i + 2]
            if bigram without overlap in bigram without overlap counts:
               bigram without overlap counts[bigram without overlap] += 1
               bigram without overlap counts[bigram without overlap] = 1
    sorted bigram with overlap = sorted(bigram with overlap counts.items(),
key=lambda x: x[1], reverse=True)
    sorted bigram without overlap =
sorted(bigram without overlap counts.items(), key=lambda x: x[1],
reverse=True)
   for i in range(5):
       print(f"{sorted bigram with overlap[i][0]}:
{sorted bigram with overlap[i][1]} pasib")
   for i in range(5):
       print(f"{sorted bigram without overlap[i][0]}:
{sorted bigram without overlap[i][1]} pasib")
```

```
file_path = r"C:\Users\Polya\Desktop\KPI\crypto\crypto-23-
24\tasks\cp3\variants\05.txt"
count_bigrams(file_path)
```

```
П'ять найчастіших біграм з перетином:
вн: 56 разів
тн: 51 разів
дк: 50 разів
ун: 50 разів
хщ: 48 разів
П'ять найчастіших біграм без перетину:
вн: 33 разів
тн: 30 разів
дк: 29 разів
ун: 26 разів
зт: 23 разів
```

3. Перебрати можливі варіанти співставлення частих біграм мови та частих біграм шифртексту (розглядаючи пари біграм із п'яти найчастіших). Для кожного співставлення знайти можливі кандидати на ключ (a,b) шляхом розв'язання системи (1).

Ну тоді нам треба дізнатися п'ять найчастіших біграм російського тексту, використаєм той же код із першої лаби і перевіримо це на тому ж великому тексті російською. Отримали значення:

```
П'ять найчастіших біграм з перетином в російській мові:
го: 47191 разів
во: 39491 разів
то: 39441 разів
на: 38361 разів
по: 38049 разів
П'ять найчастіших біграм без перетину в російській мові:
го: 23609 разів
во: 19809 разів
то: 19522 разів
на: 19183 разів
по: 19021 разів
```

(потім я прибрала частину для розрахунку біграм з перетином, бо поняла що це not the case)

Хоча теоретично найчастішими біграмами російської мови ϵ CT, HO, TO, HA, EH

 Π 'ятьма найчастішими біграмами російської мови (в порядку спадання частот) є біграми «ст», «но», «то», «на», «ен». Перевірте ці відомості за допомогою програми

Можливо, наш текст був недостатньо довгим, щоб отримати більш точні значення, але в цілому вони +- співпадають, тому використовуватимемо «офіційні» теоретичні дані, бо їм я наче трохи більше довіряю :)

Тобто за даними частотності біграм виходить, що біграми вн тн дк ун зт у нашому шифртексті відповідають біграмам ст но то на ен у відповідному порядку по спаданню частотності. Це дає нам можливість розрахувати ймовірні пари ключів для афінного шифру. Для цього використаємо формули вказані у методичці:

```
\begin{cases} Y^* \equiv aX^* + b \pmod{m^2} \\ Y^{**} \equiv aX^{**} + b \pmod{m^2} \end{cases} \qquad Y^* - Y^{**} \equiv a(X^* - X^{**}) \pmod{m^2} . \qquad b = (Y^* - aX^*) \mod m^2 .
```

Код для розрахунку пари ключів виглядатиме так

```
alphabet = 'абъгдежзийклмнопрстуфхцишшьыэюя'
theoretical_bigrams = ('cт', 'но', 'то', 'на', 'ен')

def count_a(x1, x2, y1, y2):
    x1 = alphabet.index(x1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(x1[1])
    x2 = alphabet.index(x2[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(x2[1])

    y1 = alphabet.index(y1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(y1[1])
    y2 = alphabet.index(y2[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(y2[1])

    results = solve_linear_congruence(y1 - y2, x1 - x2, len(alphabet) ** 2)

    if results is not None:
        return [x for x in [modinv(i, len(alphabet) ** 2)[1] for i in

results] if x is not None]

def count_b(x1, y1, a):
    x1 = alphabet.index(x1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(x1[1])
    y1 = alphabet.index(y1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(y1[1])

    return (y1 - a * x1) % len(alphabet) ** 2
```

Але це загальні формули, для знаходження всіх можливих кандидатів пар ключів треба перевірити всі можливі перестановки (співставлення) біграм відкритого тексту і шифртексту, бо далеко не обов'язково найчастіша біграма російської мови буде переходити у найчастішу біграму шифртексту.

Для розрахунку всіх можливих пар ключів напишемо таку функцію, використовуючи ф-ю permutations з itertools, щоб не прописувати алгоритм знаходження всіх перестановок вручну.

```
def all_possible_keys(string, key_size=5):
    f_list = count_bigrams(string)[:key_size]
    possible_keys = []

    for i in permutations(theoretical_bigrams, 2):
        for j in range(len(f_list) - 1):
            key_1 = count_a(i[0], i[1], f_list[j][0], f_list[j + 1][0])

        if key_1 is None:
            continue

        for solution in key_1:
            key = solution, count_b(i[0], f_list[j][0], solution)
            possible_keys.append(key)

    return possible_keys

file_path = r"C:\Users\Polya\Desktop\KPI\crypto\crypto-23-
24\tasks\cp3\variants\05.txt"
keys = all_possible_keys(file_path)
for key in keys:
    print('Possible Key:', key)
```

Отримали довжелезний список всіх можливих ключів

```
Possible Key: (336, 391)
Possible Key: (251, 653)
Possible Key: (933, 715)
Possible Key: (654, 777)
Possible Key: (375, 839)
Possible Key: (212, 940)
Possible Key: (219, 757)
Possible Key: (219, 757)
Possible Key: (318, 335)
Possible Key: (318, 335)
Possible Key: (189, 95)
Possible Key: (198, 212)
Possible Key: (315, 478)
Possible Key: (315, 478)
Possible Key: (312, 726)
Possible Key: (312, 726)
Possible Key: (389, 940)
Possible Key: (389, 940)
Possible Key: (829, 943)
Possible Key: (829, 943)
Possible Key: (829, 943)
Possible Key: (839, 726)
Possible Key: (843, 943)
Possible Key: (843, 943)
Possible Key: (604, 58)
Possible Key: (604, 58)
Possible Key: (664, 58)
Possible Key: (685, 374)
Possible Key: (685, 374)
Possible Key: (942, 911)
Possible Key: (220, 653)
Possible Key: (220, 653)
Possible Key: (220, 653)
Possible Key: (219, 41)
Possible Key: (220, 653)
Possible Key: (199, 41)
Possible Key: (220, 653)
Possible Key: (220, 653)
Possible Key: (220, 653)
Possible Key: (352, 87)
```

Але ж вручну ми не будемо їх всіх перевіряти, правда?)

Маючи ключі дуже легко розшифрувати афінний шифр за допомогою однієї функції.

```
def decrypt(string, key):
   new_str = ''
```

```
for i in range(0, len(string), 2):
    y = alphabet.index(string[i]) * len(alphabet) +
alphabet.index(string[i + 1])
    x = (modinv(key[0], len(alphabet) ** 2)[1] * (y - key[1])) %
len(alphabet) ** 2
    new_str += alphabet[x // len(alphabet)] + alphabet[x % len(alphabet)]
```

Але нам треба, щоб текст був змістовний. Тут ми плавно переходимо до наступного завдання.

4. Для кожного кандидата на ключ дешифрувати шифртекст. Якщо шифртекст не ϵ змістовним текстом російською мовою, відкинути цього кандидата.

Я вирішила використовувати ентропійний фактор порівняння (бо він мені здався найлегшим not gonna lie)

Як сказав великий інтернет:

Энтропия одной буквы русского языка равна примерно Е₁≈4,35 бит.

Що навіть сходиться з нашими практично знайденими значеннями при виконанні першої лаби

```
H1 у тексті з пробілами: 4.345653112220377
```

Тож використовуватимемо це значення як істинне.

Думала, які саме параметри порівняння задати для ентропії, вирішила спробувати, щоб ентропія розшифрованого тексту була у межах 4.2<H<4.4, подивимся, що вийде. Для цього створимо кілька функцій. Перша буде стирена з першої лаби і буде розраховувати ентропію однієї літери, а друга буде приймати на ввід текст, використовувати попередню функцію і порівнювати значення ентропії з дозволеними межами.

```
def find_entropy(decrypted_text):
    entropy_letter = 0.0
    total_letters = len(decrypted_text)

# Підрахунок ентропії для літер
    sorted_letter_counts = {}
    for letter in decrypted_text:
        if letter in sorted_letter_counts:
            sorted_letter_counts[letter] += 1
        else:
            sorted_letter_counts[letter] = 1

for count in sorted_letter_counts.values():
        probability = count / total letters
```

```
entropy_letter -= probability * math.log2(probability)

return entropy_letter

def check_the_text(decrypted_text):
   if find_entropy(decrypted_text)>4.2 and find_entropy(decrypted_text)<4.4:
        return print(decrypted_text)</pre>
```

Well, щоб перевірити, що це спрацює напишемо ще одну функцію, котра одразу і дешифруватиме і перевірятиме і виводитиме текст.

```
def decrypt_and_check(file_path):
    try:
        with open(file_path, 'r', encoding='windows-1251') as file:
            text = file.read()
    except FileNotFoundError:
        print(f"File '{file_path}' not found.")
        return

cleaned_text = text.lower()

keys = all_possible_keys(cleaned_text)

for key in keys:
    decrypted_text = decrypt(cleaned_text, key)

if check_the_text(decrypted_text):
        print(f"Decrypted Text with Key {key}:")
        print(decrypted_text)
```

і тут у мене все поламалось)))))))

Тому new commit coming soon when i`ll find an energy to deal with it.

_____

апдейт! Я знайшла помилку!

Проблема полягала у тому, що функція all_possible_keys очікує шлях до файлу як аргумент, а замість цього я передавала рядок очищеного тексту.

Потім у мене виникла ще одна помилка

Але вона швидко вирішилась додаванням error handling у функцію (пропуск елементів що не ϵ частиною алфавіту). Також трошки змінила функцію all_possible_keys, щоб прибратии можливі дублікати пар ключей котрі ми перебираємо.

Ну і з усіма пофікшеними маленькими моментами фінальний код став виглядати так:

```
alphabet = 'абвгдежзийклмнопрстуфхцчшщьыэюя'
theoretical bigrams = ('cT', 'HO', 'TO', 'HA', 'eH')
def gcd(b, n):
   while n:
def modinv(a, m):
   d, x = gcd(a, m)
def solve linear congruence(a, b, m):
   d, a inv = modinv(a, m)
       x0 = (b * modinv(a, m)[1]) % m
def count bigrams from text(text):
   bigram_without_overlap_counts = {}
    for i in range(len(text) - 1):
        bigram without overlap = text[i:i + 2]
       if bigram without overlap in bigram without overlap counts:
           bigram without overlap counts[bigram without overlap] += 1
```

```
bigram without overlap counts[bigram without overlap] = 1
    sorted bigram without overlap =
sorted(bigram without overlap counts.items(), key=lambda x: x[1],
reverse=True)
    return sorted bigram without overlap
def count a(x1, x2, y1, y2):
   x1 = alphabet.index(x1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(x1[1])
   x2 = alphabet.index(x2[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(x2[1])
   y1 = alphabet.index(y1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(y1[1])
   y2 = alphabet.index(y2[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(y2[1])
   results = solve linear congruence(y1 - y2, x1 - x2, len(alphabet) ** 2)
        return [x for x in [modinv(i, len(alphabet) ** 2)[1] for i in
def count b(x1, y1, a):
   x1 = alphabet.index(x1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(x1[1])
   y1 = alphabet.index(y1[0]) * len(alphabet) + alphabet.index(y1[1])
    return (y1 - a * x1) % len(alphabet) ** 2
def all possible keys(cleaned text, key size=5):
    f list = count bigrams from text(cleaned text)[:key size]
   possible keys = set()
    for i in permutations(theoretical bigrams, 2):
            key 1 = count a(i[0], i[1], f list[j][0], f list[j + 1][0])
            if key 1 is None:
            for solution in key 1:
                key = solution, count_b(i[0], f_list[j][0], solution)
                possible keys.add(key)
    return list(possible keys)
def decrypt(string, key):
```

```
for i in range(0, len(string), 2):
            y = alphabet.index(string[i]) * len(alphabet) +
alphabet.index(string[i + 1])
            x = (modinv(key[0], len(alphabet) ** 2)[1] * (y - key[1])) %
len(alphabet) ** 2
            new str += alphabet[x // len(alphabet)] + alphabet[x %
len(alphabet)]
           print(f"Non-alphabet character found at position {i}:
'{string[i]}' or '{string[i + 1]}'")
    return new str
def find entropy(decrypted text):
   entropy letter = 0.0
    total letters = len(decrypted text)
   sorted letter counts = {}
    for letter in decrypted text:
        if letter in sorted letter counts:
            sorted letter counts[letter] += 1
            sorted letter counts[letter] = 1
        probability = count / total letters
        entropy letter -= probability * math.log2(probability)
    return entropy letter
def check the text(decrypted text):
    if find_entropy(decrypted_text)>4.2 and find_entropy(decrypted_text)<4.4:</pre>
        return decrypted text
def decrypt and check(file path):
   with open(file path, 'r', encoding='windows-1251') as file:
        text = file.read()
    cleaned text = ''.join([char for char in text.lower() if char in
alphabet])
    keys = all possible keys(cleaned text)
    for key in keys:
        decrypted text = decrypt(cleaned text, key)
        if check the text(decrypted text):
           print(f"Decrypted Text with Key {key}:")
           print(decrypted text)
```

```
file_path = r"C:\Users\Polya\Desktop\KPI\crypto\crypto-23-
24\tasks\cp3\variants\05.txt"
decrypt_and_check(file_path)
```

I мені пощастило і виявилось, що у мене існує тільки одна пара ключів, при розшифровці якою текст підходить під range значень ентропії мови. І це пара ключів:

Decrypted Text with Key (654, 777):

I розшифрований текст і справді виявився змістовним.

убиватьбольшененадопослетогокаконужеубилноследуетемубытьблагодарныминачепришлосьбыубиватьсамомуэтонеоднолишьдоброесо страданиеэтоотождествлениенаоснованииодинаковыхимпульсовкубийствусобственноговорялишьвминимальнойстепенисмещенныйнар циссизмэтическаяценность этой доброты этимнеоспаривается можетбыть этовообщем еханизмнашего доброго участия поотношению к друго мучеловекуособеннояснопроступающийвчрезвычайномслучаеобремененногосознаниясвоейвиныписателянетсомнениячтоэтасимпатияп опричинеотождествлениярешительноопределилавыборматериаладостоевскогоносначалаонизэгоистических побуждений выводилобыкно венногопреступникаполитическогоирелигиозногопреждечемкконцусвоейжизнивернутьсякпервопреступникукотцеубийцеисделатьвегол ицесвоепоэтическоепризнаниеопубликованиеегопосмертногонаследияидневниковегоженыяркоосветилоодинэпизодегожизнитовремяко гдадостоевский в германии было буреваем игорной страстью достоевский зарулеткой явный припадок патологической страстикоторый неподд аетсяинойопенкенискакойсторонынебылонедостаткавоправданиях этогостранногоинедостойного по ведения чувствовиныкаю этонередкоб ываетуневротиковнашлоконкретнуюзаменувобремененностидолгамиидостоевскиймоготговариватьсятемчтоонпривыигрышеполучилбы возможность вернуть сявроссию избежав заключения в тюрьмук редитораминоэт обыл толькопредлог достое в ский был достаточно проницател енчтобыэтопонятьидостаточночестенчтобывэтомпризнаться онзналчтог лавным была игра сама посебевсе подробностие гообусловленного п ервичнымипозывамибезрассудногоповеденияслужаттомудоказательствомиещекоечемуиномуоннеуспокаивалсяпоканетерялвсегоиграб ыладлянеготакжесредствомсамонаказаниянесчетноеколичествораздавалонмолодойженесловоиличестноесловобольшенеигратьилинеигр атьвэтотденьионнарушалэтословокаконарассказываетпочтивсегдаеслионсвоимипроигрышамидоводилсебяиеедокрайнебедственногопо ложения этослужилодлянего еще однимпатологическим удовлетворение монмог переднею поносить и унижать себя просить ее презирать егора скаиватьсявтомчтоонавышлазамужзанегостарогогрешникаипослевсейэтойразгрузкисовестинаследующийденьиграначиналасьсноваимо лодаяженапривыклакэтомуциклутаккакзаметилачтотоотчеговдействительноститолькоиможнобылоожилатьспасенияписательствониког данепродвигалосьвпередлучшечемпослепотеривсегоизакладыванияпоследнегоимуществасвязивсегоэтогоонаконечнонепонималакогдае гочувствовиныбылоудовлетворенонаказаниямиккоторымонсамсебяприговорилтогдаисчезалазатрудненностьвработетогдаонпозволялсе бесделатьнесколькошаговнапутикуспехурассматриваярассказболеемолодогописателянетрудноугадатькакиедавнопозабытыедетскиепер еживаниянаходятвыявлениявигорнойстрастиустефанацвейгапосвятившегомеждупрочимдостоевском уодинизсвоихочерковтримастеравс борникесмятениечувствестьновелладвадцатьчетыречасавжизниженщиныэтотмаленькийшедеврпоказываеткакбудтолишьтокакимбезотв етственным существом является женщина инакакие удивительные для нее самой законо нарушения еетол кает неожиданное жизненно евпечатл ениеноновеллаэтаеслиподвергнутьеепсихоаналитическомутолкованию говоритоднакобезтакой оправдывающей тенденциигораздобольш епоказываетсовсеминоеобщечеловеческоеилискорееобщемужскоеитакоетолкованиестольявноподсказаночтонетвозможностиегонедопу ститьдлясущностихудожественноготворчествахарактерночтописательскоторымменясвязываютдружескиеотношениявответнамоирасспр осыутверждалчтоупомянутоетолкованиеемучуждоивовсеневходиловегонамерениянесмотрянаточтоврассказвплетенынекоторыедеталик акбырассчитанныенаточтобыуказыватьнатайныйследвэтойновеллевеликосветскаяпожилаядамаповеряетписателюотомчтоейпришлосып ережитьболеедвадцатилеттомуназадраноовдовевшаяматьдвухсыновейкоторыевнейболеененуждалисьотказавшаясяоткакихбытонибыло надежднасороквторомгодужизнионапопадаетвовремяодногоизсвоихбесцельных путеществий вигорный задмонакского казиног десредивсе хдиковинеевниманиеприковываютдверукикоторыеспотрясающейнепосредственностьюисилойотражаютвсепереживаемыенесчастнымиг рокомчувстварукиэтирукикрасивогоюношиписателькакбыбезовсякогоумысладелаетегоровесникомстаршегосынанаблюдающейзаигрой женщиныпотерявшеговсеивглубочайшемотчаяниипокидающегозалчтобывпаркепокончитьсосвоеюбезнадежнойжизньюнеизяснимаясим патиязаставляетженщинуследоватьзаюношейвпредпринятьвседляегоспасенияонпринимаетеезаоднуизмногочисленныхв томгороденавяз чивыхженщинихочетотнееотделатьсяноонанепокидаетегоивынужденавконцеконцоввсилусложившихсяобстоятельствостатьсявегономе реотеляиразделитьегопостельпослеэтойимпровизированнойлюбовнойночионавелитказалосьбыуспокоившемусяюношедатьейторжестве нноеобещаниечтоонникогдабольшенебудетигратьснабжаетегоденьгаминаобратныйпутьисосвоейстороныдаетобещаниевстретитьсясним передуходомпоезданавокзаленозатемвнейпробуждаетсябольшаянежностькюношеонаготовапожертвоватьвсемчтобытолькосохранитьего длясебяионарешаетотправитьсяснимвместевпутешествиевместотогочтобыснимпроститьсявсяческиепомехизадерживаютееионаопаздыв аетнапоездвтоскепоисчезнувшемуюношеонасноваприходитвигорный домисвозмущение мобнаруживает тамтежерукина кануневозбудивш иевнейтакуюгорячуюсимпатиюнарушительдолгавернулсякигреонанапоминаетемуобегообещанииноодержимыйстрастьюонбранитсорва вшуюегоигрувелитейубиратьсявонишвыряетденьгикоторымионахотелаеговыкупитьопозореннаяонапокидаетгородавпоследствииузнает чтоейнеудалосьспастиегоотсамоубийстваэтаблестящеибезпробеловвмотивировкена писаннаяновеллаимеетконечноправонасуществован иекактаковаяинеможетнепроизвестиначитателябольшоговпечатленияоднакопсихоанализучитчтоонавозникланаосновеумопострояемого вожделения периода полового созревания окаковом вожделении некоторыев споминают совершенно сознательно согласно умопострояемом у вожделениюматьдолжнасамаввестиюношувполовуюжизньдляспасенияегоотзаслуживающегоопасениявредаонанизмастольчастыесубли мирующиехудожественныепроизведениявытекаютизтогожепервоисточникапороконанизмазамещаетсяпорокомигорнойстрастиударение поставленноенастрастную деятельность рукпредательские видетельствуетоб этомотводе энергии действительнои горная одержимость являет сяэквивалентомстаройпотребностивонанизмениоднимсловомкромесловаигранельзяназвать

Висновки

В цілому лабораторна знову ґрунтувалась на частотному аналізі і перебиранні перестановок, а значення ключів розраховувались просто за формулами, що в цілому було дуже схоже на попередню роботу, тому не скажу, що було важко чи багато нового. А от що реально зацікавило це автоматизація визначення змістовності тексту, бо це якраз було моїм основним питанням при захисті попередньої роботи — невже треба буде постійно робити це вручну? А якщо там буде тисяча варіантів — читати всі??? Ну от і відповідь знайшлась і, до речі, це виявилось набагато простіше, ніж я думала.